

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет германської філології і перекладу

Кафедра германської і фіно-угорської філології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Слово і речення в історії англійської мови

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	<u>Перший (бакалаврський) рівень</u>
ступінь вищої освіти	<u>Бакалавр</u>
галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
спеціальність	<u>035 Філологія</u>
спеціалізація	<u>035. 041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська</u>
освітня програма	<u>Англійська мова і література, друга іноземна мова, переклад</u>
статус дисципліни	<u>вибіркова</u>

Форма здобуття освіти денна

Навчальний рік 2023 – 2024

Семестр VI

Кількість кредитів ЄКТС 3

Мова навчання англійська

Форма підсумкового контролю залік

Розробники:

Зінченко Ганна Євгенівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської і фіно-угорської філології

Схвалено на засіданні кафедри германської і фіно-угорської філології
« 29 » серпня 2023 року, протокол № 1

Завідувач кафедри

Марія ШУТОВА

Схвалено на засіданні вченої ради факультету германської філології і перекладу
« 29 » серпня 2023 року, протокол № 1

Голова вченої ради факультету

Ярослава ГНЕЗДІЛОВА

1. Мета вивчення навчальної дисципліни:

Ознайомити студентів із новітніми науковими здобутками порівняльно-історичного мовознавства; сформувати у студентів уміння та навички комплексного аналізу граматичних характеристик англomовних текстів різних історичних періодів, виявлення та аналізу змін, що відбуваються у мовних структурах, із використанням інструментарію та методик сучасних синтаксичних теорій та теорії мовних змін, а також розвинути у студентів науково-лінгвістичне мислення, уміння орієнтуватися у науковій лінгвістичній інформації.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану):

3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:

	Денна форма навчання
лекції	10 год.
семінарські заняття	20 год.
практичні заняття	—
консультації	—
самостійна робота	60 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

3.1. *Знати:* походження мови та закономірності її розвитку, генеалогічну та типологічну класифікації мов світу, основні структурно-функціональні рівні мови, частини мови, їх граматичні категорії та синтаксичні функції у сучасній англійській, основи граматичної будови сучасної англійської як мови аналітичного типу.

3.2. *Вміти:* критично оцінювати традиційні й сучасні теорії походження мови та екстралінгвістичні й інтралінгвістичні закони розвитку мов, класифікувати мови світу за різними ознаками, визначати морфологічні типи мов, аналізувати граматичні ознаки синтетичних та аналітичних мов, оперувати основними лінгвістичними термінами, класифікувати частини мови за основними критеріями, характеризувати сурядні і підрядні словосполучення та реченнєві одиниці, види зв'язку слів у них, характеризувати парадигматичні та синтагматичні відношення між мовними одиницями.

Курс базується на знаннях студентами таких дисциплін як «Вступ до мовознавства», «Вступ до германської філології», «Латинська мова», «Практична граматики англійської мови», «Історія англійської мови». Знання та навички, отримані в результаті вивчення цих курсів, сприяють успішному засвоєнню курсу «Слово і речення в історії англійської мови».

4. Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна «Слово і речення в історії англійської мови» належить до переліку вибіркових дисциплін підготовки бакалавра. Курс знайомить студентів із сучасними підходами до аналізу реченнєвих структур та їхніх складників, інтерпретації природи та механізмів мовних змін, розвиває у студентів вміння використовувати знання з граматики та історії англійської мови і застосовувати термінологічний апарат граматичної теорії для здійснення аналізу морфологічних і синтаксичних характеристик речення та його конститuentів від давнього до сучасного періоду розвитку англійської мови.

Студенти розвивають уміння працювати з науковою лінгвістичною літературою та знаходити інформацію, що може бути використана для аналізу мовних явищ та процесів. Вивчення граматичних одиниць у діахронному аспекті сприятиме глибшому розумінню системи сучасної англійської мови у контексті неперервності та наступності лінгвістичних змін.

спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів														
ФК 16. <i>Здатність до науково-лінгвістичного мислення, розуміти природу лінгвістичних явищ та процесів, вільно орієнтуватися у науковій лінгвістичній інформації та верифікації наукових концепцій, ефективно й компетентно брати участь в різних формах наукової комунікації (конференціях, круглих столах, дискусіях, наукових публікаціях) в галузі філології.</i>	+													+

6. Результати навчання здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр» з дисципліни «Слово і речення в історії англійської мови».

Результати навчання здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр» з дисципліни базуються на програмних результатах навчання, визначених освітньою програмою «Англійська мова і література, друга іноземна мова, переклад»

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати, інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних жанрів і стилів

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 21. *Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну позицію щодо них як фахівцям, так і широкому загалу; вміти презентувати результати своїх досліджень державною та англійською мовами.*

**Матриця відповідності результатів навчання
з дисципліни «Слово і речення в історії англійської мови»
програмним результатам навчання, визначених освітньою програмою**

Програмні результати навчання	Результати навчання з дисципліни								
	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 12	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 21
ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати, інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	+		+	+			+		+
ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.		+	+						
ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.			+						
ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.				+		+	+	+	
ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.				+	+	+	+	+	
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.				+	+	+	+	+	
ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних жанрів і стилів			+	+	+	+	+	+	
ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.				+	+	+	+	+	
ПРН 21. <i>Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну позицію щодо них як фахівцям, так і широкому загалу; вміти презентувати результати своїх досліджень державною та англійською мовами.</i>				+	+				+

7. Відповідність програмних результатів навчання, методів / форм навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни «Слово і речення в історії англійської мови».

Таблиця 3

Матриця відповідності програмних результатів навчання, методів / форм навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни «Слово і речення в історії англійської мови»

Програмні результати навчання	Методи / форми навчання	Форми оцінювання
ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати, інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	<i>Методи навчання:</i> підготовка мультимедійних презентацій, проєктні роботи, групова дискусія	Індивідуальне і фронтальне опитування.
ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.	<i>Форми навчання:</i> лекції, семінарські заняття в малих групах, самостійна робота.	Експрес-контроль.
ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	<i>Індивідуальні завдання:</i> – лінгвістичний аналіз текстів різних періодів розвитку англійської мови, – проєктні завдання з проблематики порівняльно-історичного мовознавства.	Оцінювання індивідуальних завдань студентів.
ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.		Тематичне тестування.
ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.		Модульна контрольна робота.
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.		Залік.
ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних жанрів і стилів		
ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.		
ПРН 21. <i>Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну позицію щодо них як фахівцям, так і широкому загалу; вміти презентувати результати своїх досліджень державною та англійською мовами.</i>		

8. Система оцінювання результатів навчання (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр»)

Контроль результатів навчання студента здійснюється у формі вхідного, поточного, модульного та підсумкового семестрового контролю (заліку).

Вхідний контроль застосовується як передумова успішної організації вивчення дисципліни. Він дає змогу визначити наявний рівень знань здобувачів вищої освіти і слугує орієнтиром для реалізації індивідуального підходу в процесі викладання дисципліни та визначенні форм організації освітнього процесу і методів навчання.

Поточний контроль успішності студентів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом модуля з кожної дисципліни оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності студента. Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань під час самостійної підготовки. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Модульний контроль. Семестровому контролю з навчальної дисципліни «Слово і речення в історії англійської мови» передують написання студентами модульної контрольної роботи.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Допуск до підсумкового контролю надається за умови виконання МКР та відпрацювання пропущених семінарських занять.

Критерії оцінювання навчальної діяльності студента

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень студентів однакова для всіх дисциплін. У структурі кожного модуля з усіх навчальних дисциплін оцінюються такі складники:

Аудиторна робота студента	Самостійна робота студента	Модульна контрольна робота
----------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------

Рейтинг кожного модуля обчислюється однаково для всіх навчальних дисциплін.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».

№	Види навчальної діяльності	Національна 4-бальна система	Критерії оцінювання
1.	Аудиторна робота	5	Систематизована, творча, логічно побудована відповідь з елементами інновації
		4	Продуктивна, але недостатньо вичерпна відповідь; завдання виконані за стандартним рівнем складності, можливі незначні помилки
		3	Репродуктивна відповідь; завдання виконані за репродуктивним видом складності, містять помилки
		2	Фрагментарна, не аргументована відповідь; завдання не виконані у відповідності з вимогами, допущені множинні помилки
		0	Непідготовленість до заняття; невиконання завдань Відсутність на занятті
		<i>Критерії оцінювання результатів поточних тестів для експрес-контролю</i>	

		5	100 – 90 % правильних відповідей
		4	89 – 75 % правильних відповідей
		3	74 – 60 % правильних відповідей
		2	59 % і менше.
		0	Відсутність роботи
2.	Самостійна робота	5	Інноваційний творчий підхід до виконання завдань. Допускається 1-2 незначних помилки
		4	Творче і самостійне виконання завдань, якісне володіння програмним матеріалом та його доцільне використання при виконанні завдань. Допускається 3–4 помилки
		3	Виконання завдань для самостійної роботи за суттєвої допомоги з боку викладача. Несамостійність при виконанні роботи. Допускається 5–7 помилок
		2	Неглибоке, фрагментарне виконання завдань. Завдання виконано менш ніж на 60%
		0	Відсутність виконаного завдання
3.	МКР	5	90%–100% правильно виконаних завдань,
		4	75%–89% правильно виконаних завдань,
		3	60%–74% правильно виконаних завдань
		2	59% і нижче правильно виконаних завдань
		0	Відсутність контрольної роботи

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі студенти виконують модульні контрольні роботи з усіх дисциплін. Модульні контрольні роботи оцінюються в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб: для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі заліку:

Оцінка за МКР	Рейтинговий бал
Підсумковий контроль: залік	
«відмінно»	50 балів
«добре»	40 балів
«задовільно»	30 балів
«незадовільно»	20 балів
Неявка на МКР	0 балів

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

*Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з дисципліни
«Слово і речення в історії англійської мови»:*

Модульна контрольна робота містить питання щодо будови синтаксичних структур англійської мови на різних етапах її розвитку, механізмів мовних змін, розвитку граматичних

категорії та засобів їх репрезентації, а також змін реченневих структур та словникового складу англійської мови від давньо- до ранньомовноанглійського періоду.

Оцінка *"відмінно"* виставляється студенту, якщо всі запропоновані до виконання завдання МКР виконані у повному обсязі й ґрунтуються на глибокому знанні матеріалу. Правильно визначено сутність основних мовних явищ та охарактеризовано процеси мовних змін. Відповіді є змістовними, логічними та чіткими. Мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично правильним.

Оцінка *"добре"* виставляється студенту, якщо всі запропоновані до виконання завдання МКР виконані у повному обсязі з неістотними недоліками, наявні неточності при визначенні мовних явищ та процесів мовних змін. Відповіді у переважній частині – змістовні, логічні та чіткі; мовне оформлення матеріалу – граматично, лексично та стилістично коректне.

Оцінка *"задовільно"* виставляється студенту, якщо більшість завдань виконано, але деякі з них містять істотні помилки й недоліки. Програмний матеріал засвоєно частково. Відповідям бракує логіки й чіткості. У викладі матеріалу наявні граматичні, лексичні та стилістичні помилки.

Оцінка *"незадовільно"* виставляється у випадку, якщо студент дає лише фрагментарні відповіді на запропоновані в МКР завдання, не володіє більшою частиною програмного матеріалу, не оперує базовими термінами і поняттями. Мовне оформлення відповіді є граматично, лексично та стилістично некоректним.

У разі відсутності студента на МКР без поважних причин (таких, що підтверджуються офіційними документами), за МКР виставляється «нуль» (0) балів. У випадку наявності зазначених офіційних документів, студент, за письмовою згодою декана факультету та викладача, має право написати МКР в індивідуальному порядку.

Підсумковий контроль.

Залік

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Слово і речення в історії англійської мови» проводиться у формі заліку за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік («зараховано / не зараховано»), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС. Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни **60 і вище**, отримують оцінку **«зараховано»** і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС **без складання заліку**. Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал із дисципліни **59 і нижче**, **складають залік**.

Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «не зараховано», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну:

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою (оцінка за залік)
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	
75 – 81	C	
66 – 74	D	
60 – 65	E	
0 – 59	FX	не зараховано

- На заліку у графі відомості обліку успішності “Відмітка про залік” викладач виставляє:
- оцінку за залік за національною шкалою (зараховано/не зараховано);
  - кількість балів, що відповідає підсумковому рейтинговому балу студента з навчальної дисципліни (кількість балів за 100-бальною шкалою);
  - оцінку за шкалою ЄКТС (А, В, С, D, E).

Критерії оцінювання відповіді студента на заліку

Повна, змістовна відповідь на питання заліку в правильному мовленнєвому оформленні; ґрунтовний, самостійний аналіз тексту відповідного періоду розвитку англійської мови з опорою на методики і техніки аналізу мовних одиниць та їхніх змін, передбачені цим курсом за вибором	«зараховано»
Неповна, поверхнева відповідь на питання заліку (або її відсутність) зі значною кількістю мовних помилок; нездатність визначити основні зміни, що відбулися в мовних одиницях у певний період розвитку англійської мови, поверхневий аналіз англійського тексту без опори на методики і техніки аналізу, передбачені цим курсом за вибором	«не зараховано»

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	У тому числі					Усього	У тому числі				
		Л	П	Лаб	Ін д	Ср		Л	П	Лаб	Інд	С. р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий Модуль 1.												
Основні поняття теорії синтаксису												
Тема 1. Граматичні одиниці: речення, клауза, фраза, слово, морфема.	10	2	2			6						
Тема 2. Конституентні моделі і діаграми-дерева.												
Тема 3. Синтаксичні категорії та лексичні категорії.												
Тема 4. Фразові категорії: NP, VP, AdjP, PP, CP (Clause). Структура фразової категорії (ядро фрази та підпорядковані складники).	9	1	2			6						
Тема 5. Поняття форми і функції в у фразовій категорії. Граматичні функції (ядро, модифікатор, комплемент, ад'юнкт).												
Тема 6. Поняття мовної зміни. Причини та механізми морфологічних та синтаксичних змін.	9	1	2			6						

Разом за змістовим модулем 1	28	4	6			18							
Змістовий Модуль 2. Розвиток іменної фрази в історії англійської мови													
Тема 7. Розвиток іменних категорій в історії англійської мови. Тема 8. Синтаксичні позиції іменних фраз.	9	1	2			6							
Тема 9. Категорія означеності/неозначеності. Утворення артиклів в англійській мові. Тема 10. Прикметники в іменних фразах. Розвиток категорій прикметника в історії англійської мови.	8		2			6							
Тема 11. Розвиток підрядних означальних речень як постмодифікаторів у складі іменної фрази. Тема 12. Узгодження в іменних фразах.	9	1	2			6							
Разом за змістовим модулем 2	26	2	6			18							
Змістовий Модуль 3. Розвиток дієслівної фрази в історії англійської мови													
Тема 13. Розвиток дієслівних категорій в історії англійської мови. Тема 14. Граматичні зміни в морфологічних класах дієслів.	8		2			6							
Тема 15. Перифрастичні конструкції. Розвиток аналітичних форм дієслова. Тема 16. Розвиток неособових форм дієслова.	10	2	2			6							
Разом за змістовим модулем 3	18	2	4			12							
Змістовий Модуль 4. Розвиток синтаксичної будови англійської мови													
Тема 17. Характеристика синтаксичної будови давньоанглійської, середньоанглійської та ранньомовноанглійської мови. Тема 18. Порядок слів у головних та підрядних реченнях, питальних реченнях у давньоанглійській, середньоанглійській та ранньомовноанглійській мові.	10	2	2			6							

Тема 19. Розвиток засобів вираження заперечення в історії англійської мови.												
Разом за змістовим модулем 3	10	2	2			6						
Змістовий Модуль 5.												
Розвиток словникового складу англійської мови та способів словотвору												
Тема 20. Словниковий склад давньоанглійської, середньоанглійської та ранньонорманської мови. Тема 21. Латинські, скандинавські, французькі запозичення. Тема 22. Продуктивні способи словотвору у давньоанглійській, середньоанглійській та ранньонорманській мові.	8		2			6						
Разом за змістовим модулем 5	8		2			6						
Залік												
Разом годин	90	10	20			60						

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
СЕМІНАР 1	Граматичні одиниці, конститuentні моделі і синтаксичні категорії.	2
СЕМІНАР 2	Види та структура фразових категорій, функції фразових складників.	2
СЕМІНАР 3	Причини та механізми мовних змін.	2
СЕМІНАР 4	Іменні категорії та синтаксичні позиції іменних фраз у діяхронії.	2
СЕМІНАР 5	Розвиток категорій прикметника в історії англійської мови	2
СЕМІНАР 6	Розвиток підрядних означальних речень як постмодифікаторів у складі іменної фрази.	2
СЕМІНАР 7	Дієслівні категорії та синтаксичні властивості дієслівних фраз у діяхронії.	2
СЕМІНАР 8	Перифрастичні конструкції. Розвиток аналітичних форм дієслова	2
СЕМІНАР 9	Характеристика синтаксичної будови клаузи та порядок слів у реченнях давньоанглійської, середньоанглійської та ранньонорманської мови.	2
СЕМІНАР 10	Розвиток словникового складу англійської мови та способів словотвору	2
	Разом	20

10. Рекомендовані джерела

Основні:

1. A History of the English Language / [ed. by R. Hogg, D. Denison]. — Cambridge : Cambridge University Press, 2006. — 495 p.
2. Barber Ch. Early Modern English / Charles Barber. — Edinburgh : Edinburgh University Press, 1997. — 280 p.
3. Brinton L. J. The English Language: A Linguistic History / L. J. Brinton, L. K. Aronoff. — Toronto : Oxford University Press, 2006. — 522 p.
4. Denison D. English Historical Syntax: Verbal Constructions / David Denison. — London & New York : Longman, 1993. — 530 p.
5. Downing A. English Grammar: A University Course / A. Downing, Ph. Locke. — [2nd ed.]. — London, New York : Routledge, 2006. — 610 p.
6. Freeborn, D. From old English to standard English: A course book in language variations across time / D. Freeborn. — [2nd ed.]. — Ottawa, Ontario, Canada: Univer. of Ottawa Press, 1998. — 479 p.
7. Haegeman L. English grammar: a generative perspective / L. Haegeman, J. Guéron. — Oxford : Blackwell Publishers Ltd, 2002. — 672 p.
8. Huddleston R. D. A Student's Introduction to English Grammar / R. D. Huddleston, G. K. Pullum. — [2nd ed.]. — Cambridge : Cambridge University Press, 2005. — 309 p.
9. Miller J. An Introduction to English Syntax / Jim Miller. — Edinburgh : Edinburgh University Press Ltd, 2002. — 190 p.
10. The Oxford History of English / [ed. by L. Mugglestone]. — Oxford : Oxford University Press, 2006. — 485 p.
11. The Syntax of Early English / [O. Fischer, A. van Kemenade, W. Koopman, W. van der Wurff]. — Cambridge: Cambridge University Press, 2004. — 341 p.

Додаткові:

12. A Comprehensive Grammar of the English Language / R. Quirk, S. Greenbaum, G. Leech, J. Svartvik ; [ind. by David Crystal]. — Harlow (Essex) : Longman, 2000. — X, 1777 p.
13. Biber D. Longman Grammar of Spoken and Written English / D. Biber, S. Johansson, G. Leech. — [6th ed.]. — Harlow : Pearson Education, 2007. — 1204 p.
14. Huddleston R. D. The Cambridge Grammar of the English Language / R. D. Huddleston, G. K. Pullum. — Cambridge : Cambridge University Press, 2002. — 1842 p.
15. Smith J. J. Sound Change and the History of English / Jeremy J. Smith. — Oxford : Oxford University Press, 2007. — 196 p.
16. The Handbook of Historical Linguistics / [ed. by B. D. Joseph, R. D. Janda]. — Oxford : Blackwell Publishing Ltd., 2003. — 881 p.
17. Буніятова І. Р. Еволюція гіпотаксису в германських мовах (IV–XIII ст.) : [монографія] / Ізабелла Рафаїлівна Буніятова. — К. : Вид. центр КНЛУ, 2003. — 327 с.

11. Інтернет ресурси:

1. Bosworth Toller's Anglo-Saxon Dictionary online <https://bosworthtoller.com/>
2. Concise Anglo-Saxon dictionary by John Clark Hall: <https://archive.org/details/aconciseanglo-saxondictionary?view=theater>
3. Online Etymology Dictionary <https://www.etymonline.com/>
4. History of the English Language <https://film.britishcouncil.org/resources/film-archive/history-of-the-english-language>
5. BBC History of English Language <https://www.youtube.com/watch?v=3UqzBA1LNbE&list=PLHzvYltPyWa-TPD3kKRGvG97wBHuUqVY0>

6. The King James Bible BBC Documentary <https://www.youtube.com/watch?v=aa4f9c8lnog>
7. The History of English in 10 Minutes (Open University Films, UK)
<https://www.youtube.com/watch?v=crA3DRSeuGs>
8. William Tyndale A Man and His Mission <https://www.youtube.com/watch?v=wU9lZOddEFw>
9. The Entire History of Roman Britain (55 BC - 410 AD) // Ancient Rome Documentary
<https://www.youtube.com/watch?v=dvtVLa4uOYc>

Інформаційні сайти:

1. University of Toronto , English Department History of the English Language website
<http://homes.chass.utoronto.ca/~cpercy/hell/>
2. Old English Online by Jonathan Slocum and Winfred P. Lehmann
<https://lrc.la.utexas.edu/eieol/engol>
3. Studying the History of English (Duisburg Essen University) <https://www.uni-due.de/SHE/>
4. The History of English <https://www.uni-due.de/SHE/>
5. Virtual Linguistics Campus (Marburg University, Germany)
<https://www.youtube.com/c/LinguisticsMarburg>
https://www.youtube.com/results?search_query=virtual+linguistics+campus